

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060101

DOM
2023-10-11
Stockholm

Mål nr
M 8113-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-10-13 i mål nr M 3659-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Kammarkollegiet

Motpart

Kopparfors Fastigheter AB, 559207-6391

Ombud: L.B

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till utrivning av damm vid Måcksjön i Ockelbo kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom avslår Mark- och miljööverdomstolen Kopparfors Fastigheter AB:s ansökan om tillstånd till utrivning.

Dok.Id 1936816

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

BAKGRUND

Kopparfors Fastigheter AB (Kopparfors) ansökte om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till utrivning av dammen vid utloppet av Måcksjön samt att i samband därmed iordningställa ett naturligt sjöutlopp i huvudsaklig överensstämmelse med den tekniska beskrivningen och vad som i övrigt anges i ansökan.

Mark- och miljödomstolen gav tillstånd till de ansökta åtgärderna.

Kammarkollegiet har överklagat mark- och miljödomstolens dom.

Mark- och miljööverdomstolen har med stöd av 23 kap. 6 § miljöbalken avgjort målet utan huvudförhandling.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Kammarkollegiet har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska avvisa alternativt avslå ansökan eller, i andra hand, upphäva den överklagade domen och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för förnyad handläggning.

Kopparfors har motsatt sig Kammarkollegiets ändringsyrkanden.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Kammarkollegiet har sammanfattningsvis anfört följande.

Mark- och miljödomstolarna är inte konsekventa i sina bedömningar av ansökningar om tillstånd till utrivning av vattenanläggningar enligt 11 kap. 19 § miljöbalken. Med utgångspunkt i att utrivningstillstånd ”skall lämnas” medges ibland att delar av befintlig anläggning lämnas kvar eller att nya delar tillkommer, utan att någon bedömning görs av deras fortsatta påverkan på vattenförhållandena. Ett utrivningstillstånd kan på så sätt komma att innefatta åtgärder som är tillståndspliktiga enligt 11 kap. 9 § miljöbalken. Rättsföljden av ett sådant tillstånd blir otydlig för

anläggningsägaren och övriga intressenter, eftersom det inte står klart om någon underhållsskyldighet enligt 11 kap. 17 § miljöbalken kvarstår.

”Utrivning” är en kvalificerad åtgärd med resultatet att det efter utrivningen inte kvarstår någon vattenanläggning, eller någon möjlighet att rester av anläggningen kan ändra vattenförhållandena. Det får inte heller tillkomma någon ny vattenanläggning. De skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått som föreskrivs inom ramen för utrivningstillståndet måste motiveras som sådana, och får inte vara så långtgående att vattenverksamheten fortsätter på ett sätt som motiverar ett fortsatt underhållsansvar, t.ex. för att vissa funktionskrav ställs på anläggningen och den kan bli föremål för tillsyn.

Det saknas stöd i miljöbalken för att skyddsåtgärder vid utrivning skulle kunna innebära att anläggningar bevarar sin funktion och samtidigt befrias från ägare eller att nya ägarlösa anläggningar uppförs utan tillstånd. En sådan ordning ger konsekvenser för hela regelsystemet och borde endast komma i fråga efter en lagändring. Det är sökanden som ska visa att det är fråga om en utrivning. Om det inte är fråga om utrivning ska ansökan prövas enligt 11 kap. 9 § miljöbalken.

I detta fall framgår inte om mark- och miljödomstolen gett tillstånd enligt 11 kap. 19 eller 9 § miljöbalken. Sjöutloppet är en ny vattenanläggning för fortsatt dämning och ryms därför inte inom ett tillstånd enligt 11 kap. 19 §. Om mark- och miljödomstolens dom ska förstås så att tillstånd getts enligt 11 kap. 9 § miljöbalken har det saknats lagliga förutsättningar, eftersom detta inte omfattas av ansökan. Upptrösklingen av Måcksjön är fortsatt vattenverksamhet, inte en skyddsåtgärd. Kopparfors har motiverat åtgärden endast utifrån upprätthållande av en ”trivselnivå” i sjön. Det saknas uppgifter i handlingarna som ger stöd för att sjöutloppet utformats med hänsyn till den återställning som kan behöva ske när dammen rivs ut. Det är tydligt att det är fråga om en påtaglig förändring av de vattenförhållandena som annars skulle inträtt om dammens påverkan på vattenförhållandena upphört genom utrivning av anläggningen. Kopparfors har inte bemött Kammarkollegiets invändningar om att det saknas ett yrkande om tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken. Det uttalade syftet med ansökan är att avsluta den pågående vattenverksamheten.

Kopparfors har sammanfattningsvis anfört följande.

Tröskling är en åtgärd som torde krävas vid de flesta utrivningar, för att återskapa en mer ursprunglig, naturlikande miljö. Det kan inte ha varit lagstiftarens intention att det ska ses som en ny vattenanläggning. Syftet bakom åtgärden bör vara styrande, i detta fall att riva ut dammen och återskapa ett fritt, självreglerande sjöutlopp som medger fri fiskvandring och medför en normalvattennivå i sjön som vid bedömning sannolikt inte skiljer sig mer än någon decimeter från de ursprungliga förhållandena. Det måste finnas ett visst utrymme för hur detta ska ske. Det är ofta omöjligt att säga vilka förhållanden som rådde på platsen innan dammen anlades. Man får då utgå från hur opåverkade sjöutlopp normalt ser ut och terrängförhållandena på platsen. Detta har också varit vägledande för gestaltningen i detta fall. Att de närboendes önskemål om en ”trivselnivå” beaktas bör inte ses som något negativt. Förhållanden som uppkommit p.g.a. långvarig dämning, t.ex. att en högre basnivå utgör det nya normala, bör generellt kunna beaktas. Det allmänna bör ha en mer pragmatisk hållning och underlätta utrivning av gamla, obsoleta dammar för att uppnå miljö kvalitetsnormer och miljömål, särskilt i prövningar där ingen sakägare är emot och åtgärden endast kommer att ge positiva miljöeffekter.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

Tillämpliga bestämmelser om vattenverksamhet finns i 11 kap. miljöbalken.

Huvudfrågan i målet är om de ansökta åtgärderna kan omfattas av ett tillstånd till utrivning enligt kapitlets 19 § eller om det krävs tillstånd enligt 9 §.

Med vattenverksamhet avses bland annat uppförande, ändring, lagning eller utrivning av en anläggning i ett vattenområde (3 §). En vattenanläggning är en anläggning, som har kommit till genom en vattenverksamhet, tillsammans med manöveranordningar

som hör till en sådan anläggning. En damm är en vattenanläggning vars syfte är att dämna upp eller utestänga vatten eller blandningar av vatten och annat material (4 §).

Enligt huvudregeln krävs tillstånd för vattenverksamhet (9 §). Tillstånd behövs dock inte, om det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena (12 §). Tillståndsplikten gäller även utrivning.

Med utrivning förstås borttagande av en vattenanläggning utan att någon annan sätts i stället. Om anläggningen ska ersättas med en ny anläggning, kommer ansökan att få utföra den nya vattenanläggningen att utgöra huvudsaken och borttagandet av den befintliga anläggningen endast vara ett led i det nya byggnadsarbetet. Vid tillståndsprövningen av den nya verksamheten ska också avgöras hur den gamla vattenanläggningen får rivas ut och skaderegleringen ska avse även utrivningen. (Se prop. 1981/82:130, s. 557 och Bertil Bengtsson m.fl. 1 juni 2023, JUNO, kommentaren till 11 kap. 19 § miljöbalken.) Bestämmelsen kan vara tillämplig även vid partiell utrivning (se rättsfallet MÖD 2011:52).

För utrivning finns en särskild prövningsregel (19 §). Den anger att tillstånd alltid ska lämnas till utrivning av en vattenanläggning i ytvatten om inte ett förordnande om överflyttning av underhållsskyldigheten m.m. meddelas enligt 20 §. Domstolen får enligt den bestämmelsen förordna att skyldigheten att underhålla anläggningen och fullgöra övriga skyldigheter som ligger på anläggningens ägare ska övergå på annan. Så får ske om det begärs av ägaren av en fastighet som skulle skadas av utrivningen. När en damm eller annan vattenanläggning har funnits under lång tid har ofta natur och människor inrättat sig efter de nya vattenförhållandena. Det kan då finnas ett intresse av att behålla anläggningen. En utrivning kan exempelvis innebära att djur- och växtlivet påverkas eller att bryggor blir oanvändbara på grund av att vattenståndet ändras. Ibland kan även anläggningen som sådan vara intressant, t.ex. när ett dammkrön används för väg eller en stenbro har ett kulturhistoriskt intresse. Av dessa skäl ges i bestämmelsen också möjlighet för stat, kommun och vattenförbund att ta över skötseln av en vattenanläggning. (Se prop. 1997/98:45 Del 2, s. 142.)

Den som äger en vattenanläggning är skyldig att underhålla den så att det inte uppkommer skada för allmänna eller enskilda intressen genom ändringar i vattenförhållandena (17 §). Med ett utrivningstillstånd kan anläggningsägarens underhållsansvar upphöra. Tillstånd till utrivning kan som redovisats ovan vägras av domstolen på ett skäl, nämligen när förordnande meddelas att underhållet av vattenanläggningen ska övergå på någon annan (se a prop. s. 141).

Det kan konstateras att bestämmelsen i 19 § om tillstånd till utrivning är ett undantag från den allmänna tillståndsplikten i 9 §. Om en ansökan även avser annan tillståndspliktig verksamhet än utrivning krävs enligt huvudregeln tillstånd enligt 9 §. Tillstånd till partiell utrivning anses kunna ges efter prövning av de särskilda omständigheterna och ett underhållsansvar kan då kvarstå i framtiden.

I ansökan anges bland annat följande.

Huvudsyftet med ansökan är att riva ut vattenläggningen och avsluta den pågående vattenverksamheten för att underhållsskyldigheten därmed ska upphöra för bolaget. Dammen ersätts av ett naturligt sjöutlopp som är självreglerande och fritt passerbart för den akvatiska faunan. Sjöträskeln, som byggs upp av stenmaterial i varierande storlekar, är uppförd på ett sådant robust sätt att den är underhållsfri och utformad så att den kan anses utgöra ett återskapat naturligt sjöutlopp. Sjöutloppet ges en träskelnivå som, vid tillrinning motsvarande medelvattenföring, upprätthåller den trivselnivå som majoriteten runt sjön enats kring.

Den valda utformningen av sjöutloppet ger en liten nivåvariation (cirka 45 cm) i sjön mellan låg- och högflöden. Detta ger en mer stabil nivå i sjön men ändå med en viss variation som bedöms gynna både rekreativvärde för de boende runt sjön och de ekologiska processerna vid sjön längs med strandzonen. Den nivåvariation som ges vid anläggandet av det naturliga sjöutloppet bedöms mer likna den normala nivåvariation som hade kunnat förväntas vid Måcksjön om det inte hade funnits någon damm där.

Beroende på förutsättningar så är avsikten i första hand att träbron och dess landfästen (löst placerade huggna stenar) kvarlämnas. I och med den nya uppträsklade åfåran kommer landfästena till träbron att hamna utanför vattenområdet. Träbron bedöms i och med det inte längre utgöra en vattenanläggning och därmed upphör även den vattenrättsliga underhållsskyldigheten. Gör domstolen en annan bedömning i den delen är Kopparfors avsikt att riva ut träbron och dess landfästen då huvudsyftet med

utrivningsansökan är att underhållsskyldigheten ska upphöra. Är annan part intresserad att ta över underhållsskyldigheten och domstolen så förordnar kommer Kopparfors kvarlämna träbron i dess befintliga skick.

Sökanden har beaktat de närboendes önskemål om bibehållande av en uppdämd trivselnivå efter utrivning av dammen. Ett tänkbart alternativ till planerad åtgärd är att riva ut dammen och återställa sjöutloppet till den ursprungliga sjönivån, dvs. ingen sjöträskel som upprätthåller den av majoriteten önskade trivselnivån. Men då det alternativet bedöms medföra en oönskad avsänkning för de flesta runt sjön så har det alternativet valts bort.

Mark- och miljööverdomstolen gör följande bedömning

Av ansökan framgår att huvudsyftet med anläggandet av den aktuella sjöträskeln är att förhindra en oönskad avsänkning av Måcksjön. Sjöträskeln utgör därmed en ny, dämmande vattenanläggning. Att den medger en naturlig variation av trivselnivån, till förmån även för de ekologiska processerna längs med sjöns strandzon, föranleder ingen annan bedömning. Ansökan måste därför prövas enligt 11 kap. 9 § miljöbalken.

Kopparfors har angett att syftet med ansökan är riva ut befintlig vattenläggning och avsluta den pågående vattenverksamheten för att underhållsskyldigheten därmed ska upphöra för bolaget. Kopparfors har varken i mark- och miljödomstolen eller i Mark- och miljööverdomstolen bemött Kammarkollegiets invändning om att ett yrkande om tillstånd till fortsatt vattenverksamhet saknas. Prövningen här avser därför tillstånd till utrivning enligt 11 kap. 19 § miljöbalken. Det är inte uppenbart att allmänna eller enskilda intressen inte skulle skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena (12 §). Eftersom de ansökta åtgärderna inte ryms inom ett utrivningstillstånd ska ansökan avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast den 8 november 2023.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Lars Olsson, referent, tekniska rådet Ingrid Johansson samt hovrättsrådet Katarina Welin.

Föredragande har varit Karin Wallin.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-10-13
meddelad i
Östersund

Mål nr M 3659-20

SÖKANDE

Kopparfors Fastigheter AB

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken för utrivning av damm vid Måcksjön i Ockelbo kommun

Anläggnings-ID: 75525

Avrinningsområde: Gavleåns avrinningsområde, N: 6751760, E: 576912

DOMSLUT

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen ger Kopparfors Fastigheter AB tillstånd för följande

åtgärder på fastigheten A i Ockelbo kommun.

1. Utriva damm vid utloppet av Måcksjön och
2. i samband med utrivning av dammen iordningställa ett naturligt sjöutlopp i enlighet med den tekniska beskrivningen med tillhörande ritningar, se **bilaga 1**

Villkor för verksamheten

Mark och miljödomstolen föreskriver att följande villkor ska gälla för verksamheten.

1. Arbetena ska utföras i huvudsaklig överrensstämmelse med vad som har angetts i ansökan eller som sökanden i övrigt åtagit sig i målet.
2. Utrivningen ska ske under en period med låg vattenföring.

Dok.Id 376119

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708	Storgatan 6	063-15 06 00		måndag –
831 28 Östersund		E-post: mmd.ostersund@dom.se		fredag
		www.ostersundstingsratt.domstol.se		08:00–16:00

3. Moderna maskiner utrustade med slangbrottsventiler ska användas. Miljöklassade hydrauloljor som uppfyller svensk standard SS 15 54 34 ska användas.
4. Uppställning av arbetsfordon ska ske på land med ett säkerhetsavstånd från vattenområdet för att undvika förorening vid eventuellt läckage.
5. Bränsle ska hanteras och förvaras så att mark- eller vattenområden inte riskerar att förorenas av spill eller läckage.
6. Saneringsutrustning för omhändertagande av eventuellt läckage/spill ska finnas tillgängligt på platsen.
7. Ett år efter att tröskeln är färdigställd och dammen är utriven ska bolaget granska det iordningställda sjöutloppet och den uppbyggda åfaran och vid behov justera det om det behövs för att säkerställa fiskvandringen.
8. Ett kontrollprogram ska upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten innan arbetena påbörjas.

Övriga frågor

1. Arbetena, inklusive eventuell justering enligt villkor 7, ska vara utförda inom sex år från det att denna dom har vunnit laga kraft.
 2. Anspråk i anledning av oförutsedda skador får framställas inom fem år från arbetstidens utgång.
 3. Mark- och miljödomstolen fastställer prövningsavgiften till samma belopp som tidigare bestämts, dvs. 5 000 kr. Avgiften är betald.
 4. Kopparfors Fastigheter AB ska ersätta Länsstyrelsen i Gävleborgs län med 1 600 kr. På beloppet ska ränta utgå enligt lag.
-

ANSÖKAN

Yrkanden och förslag till villkor

Kopparfors Fastigheter AB (559207-6391) yrkar att mark- och miljödomstolen ger bolaget tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken att få riva ut dammen vid utloppet av Måcksjön i Ockelbo kommun samt i samband därmed iordningställa ett naturligt sjöutlopp i huvudsaklig överensstämmelse med den tekniska beskrivningen samt vad som i övrigt anges i ansökan.

Kopparfors Fastigheter AB föreslår att tillståndet förenas med följande villkor:

Allmänt villkor

1. Utrivning av damm och anläggande av naturligt sjöutlopp med uppbyggd åfåra ska ske i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angetts i denna ansökan och med vad bolaget i övrigt har åtagit sig i målet.

Skadeförebyggande villkor

2. Utrivningen ska under en period med låg vattenföring.
3. Moderna maskiner, utrustade med slangbrottsventiler ska användas som drivs med miljöklassade hydrauloljor som uppfyller svensk standard SS 15 54 34.
4. Uppställning av arbetsfordon ska ske på land med ett säkerhetsavstånd från vattenområdet för att undvika förorening vid eventuellt läckage.
5. Bränsle ska hanteras och förvaras så att mark- eller vattenområden inte riskerar att förorenas av spill eller läckage.
6. Saneringsutrustning för omhändertagande av eventuellt läckage/spill ska finnas tillgängligt på platsen.
7. Anlitad entreprenör ska informeras om de försiktighetsmått som är föreskrivet i tillståndet samt den skyldighet som råder gällande verksamhetsutövers egenkontroll enligt 26 kap. 19 § miljöbalken samt gällande bestämmelser i förordning (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll.

Kontroll med mera

8. Ett år efter arbetenas utförande ska bolaget granska det iordningställda sjöutloppet och den uppbyggda åfåran och vid behov justera det om det behövs för att bibehålla angiven trivselnivå eller för att säkerställa fiskvandringen.

Arbets tid med mera

9. Arbets tiden bestäms till 5 år efter lagakraftvunnen dom.
10. Anspråk med anledning av oförutsedd skada får framställas inom 5 år från dag för lagakraftvunnen dom.

Rådighet

Såsom fastighetsägare har Kopparfors erforderlig rådighet genom 2 kap. 2 § lag (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Orientering

Måcksjön (239 möh) i Ockelbos kommun ligger ca 5-6 km norr om Jädraås och ca 15 km väster om Ockelbo. Måcksjön ligger i Gavleåns avrinningsområde och avvattnas av Sidsjöbäcken som efter 3,2 km rinner på Jädraån. Jädraån rinner i sydlig riktning mot Sandviken och Storsjön för att sedan via Gavleån nå havet vid Gävlebukten efter att ha passerat Valbo och Gävle.

Fastigheter

Måcksjön ligger omgärdad av fastigheten A som ägs av sökanden. Runt sjön finns ett antal privata fastigheter med gräns mot vattenområdet och några av öarna i sjön utgör privata fastigheter. Själva vattenområdet är outrett. I fastighetsutdraget för A anges att fastigheten har ”icke arealredovisat vatten”. Denna typ av icke arealredovisat vatten regleras av Jordabalken 1:5 som inleder med följande lydelse:

”Om gräns i vattenområde ej kan bestämmas med ledning av 3 eller 4 §, har gränsen sådan sträckning att till varje fastighet föres den del av vattenområdet som är närmast fastighetens strand. ...”

Dammen och området vid Måcksjöns utlopp är belägen på sökandens fastighet A. Koordinaterna för dammläget är (SWEREF99 TM): N6751760, E576912.

Sakägarförteckning

Utrivning av dammen vid Måcksjön och iordningställandet av det naturlika sjöutloppet bedöms påverka ägare till fastigheter i och runt om sjön som angränsar mot Måcksjön. Dessa fastighetsägare samt Jädraås fiskevårdsområdesförening bedöms utgöra berörda sakägarna. En sakägarförteckning är bilagd ansökan. Berörda innehavare av särskild rätt till fastigheterna är också upptagna i sakägarförteckningen.

Nuvarande tillstånd

Såvitt är känt finns ingen utfärdad vattendom för dammen.

Höjdsystem

I samband med upprättande av ansökningshandlingar har dammen och andra fasta referenspunkter mätts in i höjdsystemet RH 2000. Under samrådskedet angavs höjder i förhållande till fasta referenspunkter.

Hydrologi

Vattenföringen vid utloppet ur Måcksjön uppgick till 0,11 m³/s i medeltal (MQ) mellan åren 1981-2010. Medellågvattenföring (MLQ) uppgick till 0,03 m³/s och 50-årsflödet (HQ50) till 0,88 m³/s. Tabell 1 redogör för karakteristiska flödesdata.

Tabell 1. Hydrologiska data hämtat från SMHI, Vattenwebb S-Hype Digitalt planeringsunderlag. Delavrinningsområde SUBID 12561. [2019-01-26].

Karaktäristiska flödesdata vid utloppet ur Måcksjön	
Högsta högvattenföring (50 år), (HQ50)	0,88 m ³ /s
Högsta högvattenföring (10 år), (HQ10)	0,64 m ³ /s
Medelhögvattenföring, (MHQ)	0,39 m ³ /s
Medelvattenföring, (MQ)	0,11 m ³ /s
Medellågvattenföring, (MLQ)	0,03 m ³ /s
Nederbördsområde	12,20 km ²
Avrinning	294 mm/år
Sjöandel	Ca 18 %

Befintlig anläggning

Dammen vid Måcksjön är en mindre regleringsdamm. På platsen har det historiskt funnits en annan damm som ursprungligen användes för reglering till förmån för hyttan i Jädraås samt för flottningen. Reglering skedde även senare till förmån för nedströms liggande vattenkraftverk. Det är inte känt när den tidigare dammen uppfördes.

I en skriftlig handling från Kopparfors Aktiebolag daterad den 27 mars 1972 anges att dammen har ett kraftigt läckage i luckpartiet och att det låg närmast till hands att ersätta luckpartiet med ett överfallsutskov med botten på samma höjd som det befintliga utskovet, se bilaga till ansökan. Till denna handling som var tillsänd Länsstyrelsen med frågan om hur brett ett sådant utskov skulle vara fanns en uppmättningsritning bifogad. Den gamla dammen hade ett luckutskov samt ett utskov med en fast överfallströskel. Nuvarande damm är således ombyggd.

Befintlig damm har ett utskovsparti med två fack för trästättar som manuellt plockas i och ur U-balkar som är bultade i huggna stenar som utgör utskovets sidor. Bäckfåran på nedströmssidan ansluter direkt mot stättarna med varierad bottennivå. Med hänsyn till U-balkarnas höjd och hur åfåran ser ut direkt nedanför stättarna så bedöms en möjlig regleringsamplitud uppgå till lite grovt uppskattat ca 1 m.

Utskovet, vars fria bredd totalt uppgår till 6,8 m, har sidor som består av delvis huggna stenar och naturligt formade stenar som staplats på varandra. Direkt mot utskovet, på vardera sida, ansluter vad som förefaller vara den naturliga marken.

Över utskovet finns en smalare träbro. Under utskovet och i de stensatta sidorna förekommer läckage. Detta har någon/några försökt täta genom att lägga presenningar på uppströmssidan. Bottenssubstratet i sjön framför dammen består av sten- och block.

Samråd

Kopparfors Fastigheter AB har inför ansökan om tillstånd genomfört samråd. Samrådsredogörelse lämnades in till Länsstyrelsen i Gävleborgs län den 29 maj 2019.

I samrådsprocessen med fastighetsägarna runt sjön har sökanden lagt särskilt fokus på om det skulle gå att få fram ett förslag på en trivselnivå i sjön som en majoritet kunde ställa sig bakom. På samrådsmötet med de särskilt berörda utsågs efter önskan från sökanden en talesperson för de berörda (S.N åtog sig detta). En person som tog på sig att utreda närmare om det fanns en möjlighet att enas om en önskad trivselnivå bland stugägarna. Resultatet blev att man enades om en nivå vilket sökanden senare har beaktat i samband med utformningen av sjöutloppet.

Den önskade trivselnivån som stugägarna framfört är en nivå som ligger 36,5 cm under en fast punkt på en brygga vid fastigheten *B* (ägare S.N). Punkten utgörs av det yttre, norra hörnet av bryggan. Denna önskade trivselnivå motsvarar en nivå som är 25 cm under överkant U-balk, vänster dammfäste.

Den 27 maj 2020 inmättes dammen i höjdsystemet RH 2000. Överkant U-balk ligger på nivån +241,93 (RH 2000). Den önskade trivselnivån uttryckt i RH 2000 är då således +241,68. Sökanden har beaktat fastighetsägarnas önskemål vid utformandet av det tänkta sjöutloppet.

Länsstyrelsen beslutade den 11 juni 2019 att den planerade utrivningen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Efter genomförd samrådsprocess tillkom ytterligare en fastighet genom fastighetsbildning (avstyckning), C. Sökanden har muntligen informerat ägarna (2020-10-12) om de planerade åtgärderna vilka bedömde att åtgärden var bra. De informerades även om att de kommer de att få ta del av den skriftliga ansökan av domstolen och då beredas möjlighet att lämna ytterligare synpunkter.

Planerade åtgärder

Nedan följer en något översiktlig beskrivning av de planerade åtgärderna som denna ansökan avser. Mer fullödlig beskrivning gällande de tekniska aspekterna framgår av den tekniska beskrivningen, bilaga 6 till ansökan. Till ansökan finns även en miljökonsekvensbeskrivning (MKB), bilaga 7 till ansökan. Båda dessa handlingar utgör integrerade delar av ansökan och åberopas. Översiktlig redogörelse följer nedan.

Målsättning

Huvudsyftet med ansökan om tillstånd för utrivning av dammen vid Måcksjön är att riva ut vattenanläggningen och avsluta den pågående vattenverksamheten för att underhållsskyldigheten därmed ska upphöra för bolaget.

Detta bedöms kunna ske genom att dammen ersätts av ett naturligt sjöutlopp som är självreglerande och fritt passerbart för den akvatiska faunan. Sjöutloppet uppförs på ett sådant robust sätt att den blir underhållsfri och utformad så att den kan anses utgöra ett återskapat, naturligt sjöutlopp. Sjöutloppet ges en tröskelnivå som upprätthåller den önskade trivselnivån vid en tillrinning motsvarande medelvattenföring. Vattennivån varierar i övrigt naturligt beroende på storleken av tillrinningen.

Såsom det planerade sjöutloppet utformats så kommer en trivselnivå på ca +241,68 upprätthållas vid en tillrinning som motsvarar ett MQ-flöde. Vid ett högflöde motsvarande HQ50 så stiger sjönivån till ca +241,95, dvs 25 cm över trivselnivån.

Vid ett lågflöde motsvarande MLQ så sjunker nivån till ca +241,50, dvs 20 cm under trivselnivån. Det ger en nivåvariation i sjön på totalt ca 45 cm mellan ett hög- respektive lågflöde. Detta bedöms ge en normalvattennivå i sjön runt den önskade trivselnivån med en viss nivåvariation vid låg- respektive högflöden.

Då planerade åtgärder syftar till att skapa ett naturligt sjöutlopp där arbetet i huvudsak kommer genomföras med schaktning, utläggning och justering av stenmaterial i varierande storlekar så kan inga exakta höjdangivelser eller mått anges. De höjdangivelser och mått som anges utgör riktmärken vid genomförandet.

Utrivning och iordningställande av naturligt sjöutlopp

Ett stycke utanför dammen (mot sjösidan) anläggs den nya sjötröskeln som ska upprätthålla den önskade trivselnivån på +241,68 vid en tillrinning motsvarande medelvattenföring och därkring variera beroende på tillrinning. Tröskeln ska anläggas på fast underlag och ges en halvcirkelform med en definierad låg- och högvattenfåra. En lågvattenfåra ska anläggas för att bättre kunna erhålla ett större vattendjup vid låga vattenföringar för att därmed underlätta fiskvandring vid alla vattenföringar. Vid högre vattenföringar ökar fårans vattentäckta bredd och breder ut sig över ett flackare område för att nivån i sjön inte ska stiga för mycket.

Beroende på förutsättningar så är avsikten i första hand att träbron och dess landfästen (löst placerade huggna/naturligt formade stenar) kvarlämnas. Landfästena kommer hamna utanför vattenområdet då ny åfåra trösklats upp. Träbron och landfästena bör därför efter åtgärd kunna anses upphöra såsom utgörande en vattenanläggning och därtill kopplad underhållsskyldighet. Gör domstolen en annan bedömning i den delen kommer träbron med tillhörande landfästen också att rivs ut om inte någon annan part önskar ta över ansvaret för träbron och domstolen förordnar om ett sådant övertagande.

Uppbyggnad av åfåra

Strax nedströms dammen trösklas den befintliga åfåran upp i en lutning på ca 2,5 % och som får ansluta mot den nya tröskeln i sjöutloppets bestämmande sektion. Den

upptrösklade åfåran gestaltas som en naturlig bäckmiljö med ett ytskikt av naturligt avrundad sten i olika storlekar. I samband med upptrösklingen så fylls porutrymmet upp succesivt med sorterad morän i fraktionen 0-32 mm för att skapa en så tät botten som möjligt.

Hänsynsreglerna

Av 2 kap. miljöbalken framgår att de allmänna hänsynsreglerna ska iakttas vid utförande av en tillståndspliktig verksamhet. I miljökonsekvensbeskrivningen redogörs för hur hänsynsreglerna beaktas.

Beskrivning av miljökonsekvenser

Nedan följer en översiktlig redogörelse av de miljökonsekvenser som planerade åtgärder bedöms kunna leda till. I miljökonsekvensbeskrivningen redogörs för detta i mera detalj. Tabell 2 redogör för en sammanfattande miljöbedömning

Tabell 2. Sammanfattande miljöbedömning

Påverkan intresse	Bedömning
Landskapsbild	Genom anläggande av en naturlig sjötröskel kommer sjönivån variera omkring en bestämd trivselnivå med utgångspunkt från de närboendes önskan. Lokalt vid dammläget kommer landskapet förändras något genom att nuvarande dammkonstruktion ersätts med ett återskapat, naturliknande sjöutlopp. Eventuellt kommer träbron bevaras.
Grumling	Tillfällig grumling kommer uppstå vid anläggande av ny sjötröskel samt vid uppbyggnad av åfåra. Arbetet kommer ske under en lågflödesperiod för att minimera grumling. Påverkan från grumling bedöms dock vara begränsad och temporär. Nyttan av åtgärden bedöms klart överstiga skadan.

Naturmiljö	Ingen påverkan bedöms uppstå. Myrområdet <i>Måcksjömurarna</i> bedöms inte komma att påverkas eftersom en sjönivå ska upprätthållas som i stort motsvarar befintlig normalvattennivå.
Buller	Under arbetsperioden kommer visst buller uppstå från grävmaskin. Detta kan upplevas störande om man vistas i närområdet/ute på sjön. Arbetsperioden sträcker sig inte längre än en vecka och då det inte finns några direkta närboende till dammen så bedöms inte bullret vara något betydande problem. Sökanden kommer följa riktlinjerna i Naturvårdsverkets allmänna råd NFS 2004:15 om buller från arbetsplatser.
Förorening	Moderna maskiner, utrustade med slangbrottsventiler ska användas som drivs med miljöklassade hydrauloljor som uppfyller svensk standard SS 15 54 34. Uppställning av maskiner och eventuella bränsletankar kommer också ske med god säkerhetsmarginal från vattnet. Beredskap och utrustning ska finnas att omhänderta spill vid ett eventuellt läckage.
Naturresurshushållning	Allt material från utrivning av dammen eller på platsen redan befintligt material som kan återanvändas/ användas vid uppbyggnad av sjötröskel och åfåra kommer att nyttjas.
Avfall	Avfall från utrivningen ska transporteras bort och omhändertas enligt gällande bestämmelser.
Kulturmiljö	Ingen påverkan bedöms uppstå.
Brunnar	Ingen påverkan bedöms uppstå.

Ersättningsgilla skador

Sökanden bedömer att inga ersättningsgilla skador uppstår i och med utrivningen av dammen samt där iordningställande av naturligt sjöutlopp.

Grund för prövningsavgift

Kostnaden för att genomföra den ansökta utrivningen och iordningställa det naturlika sjöutloppet uppskattas till ca 300 000 kr.

Oförutsedd skada

Mot bakgrund av att det inte finns något som talar för att några skador på enskilda intressen kommer att uppstå till följd av den ansökta verksamheten, hemställer bolaget om att tiden för anmälan om anspråk på ersättning för oförutsedd skada ska bestämmas till fem år från lagakraftvunnen dom.

INKOMNA YTTRANDEN

Havs- och vattenmyndigheten och **Myndigheten för samhällsskydd och beredskap** har avstått från att yttra sig i målet.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län tillstyrker ansökan och bolagets yrkanden angående arbetstid och tid för anmälan om oförutsedd skada. Länsstyrelsen har vidare tillstyrkt de föreslagna villkoren förutom att tiden för oförutsedd skada ska sättas till 5 år efter arbetstidens utgång. Länsstyrelsen yrkar för egen del ersättning för rättegångskostnader med 1 600 kr.

Länsstyrelsen har till stöd för sin inställning anfört i huvudsak följande.

Länsstyrelsen anser att miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas och har ingen invändning mot att ärendet kan komma att avgöras utan huvudförhandling.

Länsstyrelsen ser positivt på planerad verksamhet som kommer att möjliggöra en fri passage för fisk och andra akvatiska organismer. Vidare har länsstyrelsen förståelse för att fastighetsägare i direkt anslutning till Måcksjön önskar sig en stabil vattennivå utan större avvikelser. En fluktuerande vattennivå är dock ytterst normalt och essentiell för flera arter och naturmiljöer. I enlighet med kulturmiljölagen ska de stensatta landfästena lämnas intakta och sparas för framtiden.

Ett problem eller en skada kan uppstå vid specifika vattenförhållanden och tiden för oförutsedd skada behöver vara tillräckligt lång för att fånga upp naturliga svängningar. I enlighet med 24 kap. 18 § tredje stycket miljöbalken ska anspråk på grund av oförutsedda skador för att få tas upp till prövning framställas till mark- och miljödomstolen inom fem år eller den längre tid, högst tjugo år, som kan ha bestämts i samband med tillståndet. Tiden räknas från utgången av den av domstolen bestämda tiden inom vilken arbetena ska vara utförda. Länsstyrelsen anser därav att tiden för oförutsedd skada ska sättas till 5 år efter arbetstidens utgång.

Kammarkollegiet bestrider bifall till ansökan och yrkar att ansökan i första hand ska avvisas och i andra hand ska avslås. Till stöd för sin inställning anför Kammarkollegiet bl.a. följande.

Kammarkollegiet ser utrivning av den aktuella dammen som en mycket positiv åtgärd för att möjliggöra fria vandringsvägar för fiskar samt en återgång till mer naturliga hydrologiska förhållanden i Måcksjön och Sidsjöbäcken. Efter en närmare genomgång av ansökan har det dock noterats att det finns skäl att framföra ett flertal synpunkter angående ansökan, speciellt avseende ansökans avgränsning och miljökonsekvensbeskrivningen.

Tillstånd till utrivning ska enligt 11 kap. 19 § miljöbalken alltid lämnas, men detta innebär också att åtgärderna enligt ansökan måste gå att karaktärisera som en utrivning. Ett tillstånd till utrivning innebär att en befintlig vattenanläggning tas bort i sin helhet och att dess hydrologiska påverkan därmed upphör. Med hänsyn till att en utrivning får komplexa konsekvenser för en rad allmänna och enskilda intressen behöver det sedan vidtas lämpliga åtgärder samt föreskrivas villkor för att tillgodose skyddsvärda intressen enligt miljöbalken.

- Ansökans avgränsning

Dämning är en tillståndspliktig vattenverksamhet. Av ansökan framgår att nuvarande vattenverksamhet (dämning) av Måcksjön inte omfattas av något

tillstånd. I ansökan anges att den befintliga dammen i Måcksjöns utlopp planeras att rivas ut men att den kommer att ersättas med en ny damm (tröskel) på en annan plats. Kammarkollegiet uppfattar uppgifterna i ansökan som att uppförande av den planerade tröskeln innebär fortsatt dämning av sjön även efter utrivning av den befintliga dammanläggningen. Trots att dämning således utgör en tillståndspliktig vattenverksamhet omfattar ansökan inte tillstånd till den fortsatta dämningen av Måcksjön. Redan utifrån detta förhållande anser Kammarkollegiet att ansökan inte kan prövas i sak och därför ska avvisas.

- Fortsatt dämning motiveras inte av miljöeffekter

I ansökningshandlingarna anges att sjöutloppets tröskelnivå har baserats på "trivselnivån" (+241,68). Trivselnivån har bestämts i samråd med omkringliggande fastighetsägare och utgör vad fastighetsägarna angivit som en eftersträvanvärd normalvattennivå, se bl.a. ansökan (aktbilaga 1) s. 16 ff. Sökanden anger att kommande nivåvariation efter att planerade åtgärder utförts i stort bedöms motsvara vad som historiskt gällt för Måcksjön innan den började regleras, men anger ingen grund för sitt påstående. Av ansökan framgår inte heller om det är miljömässigt motiverat med fortsatt dämning av Måcksjön. Det förefaller således som om "sjöutloppet" och upptrösklingen av bäckfåran enbart har utformats utifrån att "trivselnivån" ska bibehållas.

- Det redogörs inte för konsekvenserna av enbart utrivning

För att kunna bedöma den planerade verksamhetens miljöpåverkan förutsätts att miljökonsekvensbeskrivningen omfattar samtliga planerade samt alternativa åtgärder. Aktuell ansökan saknar dock beskrivning av de miljömässiga konsekvenserna av om dammanläggningen rivs ut utan att en ny tröskel (damm) uppförs. Det enda som anges är att alternativet skulle medföra oönskad avsänkning för boende runt sjön och därför har valts bort.

En ansökan om utrivning ska som utgångspunkt redogöra för konsekvenserna av en utrivning och, utifrån detta, de åtgärder som är nödvändiga för att beakta skyddsvärda intressen enligt miljöbalken. Den planerade verksamheten medför dock fortsatt dämning som till övervägande del grundar sig i enskilda intressen.

Kammarkollegiet anser att det inte är möjligt att pröva ansökan i sak på det underlag som ingivits. Med tanke på ansökans avgränsning samt de grundläggande bristerna i prövningsunderlaget bör ansökan därför avvisas. För det fall domstolen, trots angivna brister, anser att det finns förutsättningarna för prövning i sak bör ansökan istället avslås.

DOMSKÄL

Domstolens sammansättning m.m.

Mark- och miljödomstolen har avgjort målet med en rådman, ett tekniskt råd och två särskilda ledamöter.

I kungörelsen av ansökan framgår att målet kan komma att avgöras på handlingarna. Då ingen part har begärt att huvudförhandling ska hållas och domstolen bedömt det vara onödigt att hålla sådan förhandling har målet med stöd av 22 kap. 16 § andra stycket miljöbalken avgjorts på handlingarna.

Formella förutsättningar

Rådighet

Sökanden har den rådighet som krävs över de berörda vattenområdena i enlighet med 2 kap. 2 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Miljöbedömning

Länsstyrelsen har beslutat att verksamheten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Beslutet innebär att en liten miljökonsekvensbeskrivning är tillräcklig. En sådan ska innehålla de upplysningar som behövs för en bedömning av

de väsentliga miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra (se 6 kap. 47 § miljöbalken). Mark- och miljödomstolen anser att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller detta krav.

Tillåtlighet

Kammarkollegiet har i första hand yrkat att ansökan ska avvisas. Sammanfattningsvis har Kammarkollegiet till stöd för denna inställning anfört att ansökan inte omfattar tillstånd till den fortsatta dämningen av Måcksjön, att fortsatt dämning inte motiveras av miljöeffekter och att det inte redogörs för konsekvenserna av enbart utrivning.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att ansökan omfattar dels tillstånd till utrivning av befintlig damm, dels tillstånd att iordningställa ett naturligt sjöutlopp. Ansökan omfattas av anläggandet av ett sjöutlopp med uppbyggd åfåra. Sjöutloppet är att betrakta som en vattenanläggning. Konstruktionen såsom den är beskriven i ingivna handlingar medför en dämning av sjön, vilket är syftet med tröskeln. Ansökan bedöms därmed omfatta den fortsatta dämningen som ansökt tröskel medför och syftar till. Skäl att avvisa ansökan på den grunden att den inte omfattar tillstånd till den fortsatta dämningen saknas därför.

Eftersom det är fråga om en ansökan om både utrivning av damm och anläggande av sjötröskel, som i detta fall omfattas av en s.k. liten miljökonsekvensbeskrivning, måste inte miljökonsekvensbeskrivningen omfatta alternativet ”enbart utrivning”. Domstolens bedömning är att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning är tillräcklig för ansökan ska kunna prövas.

Då en damm funnits i sjöns utlopp sedan lång tid tillbaka anser domstolen att det är svårt att med säkerhet bedöma vilken nivå som sjön har haft utan en dämmande konstruktion i utloppet. Domstolen anser att sjön under lång tid anpassat sig till rådande förhållanden och att det inte är nödvändigt att vidare utreda sjöns vattennivåer i helt opåverkat tillstånd. Sjötröskelns utformning kommer enligt domstolens bedömning ge naturliga vattenståndsvariationer i sjön och naturlig

hydrologi i nedströmsliggande vattendrag samt ge förutsättningar för god fiskvandring vid alla flöden. Därmed anser domstolen att ansökan inte medför att det föreligger äventyr för uppnående av miljökvalitetsnormerna, utan istället medverkar till att normerna uppfylls. De intressen som finns kring sjön är en del av de intressen som ingår i bedömningen av ansökt åtgärd och domstolen bedömer att den nivå som tagits fram medverkar både till normuppfyllelse samt tillgodoser enskilda intressen.

Skäl att avvisa ansökan har därför inte framkommit.

Tillstånd till utrivning av en vattenanläggning i ytvatten ska enligt 11 kap. 19 § miljöbalken lämnas, om inte övertagande sker enligt 11 kap. 20 §. Någon begäran om övertagande har inte framförts. Detta innebär att Kopparfors Fastigheter AB ska meddelas tillstånd enligt miljöbalken för utrivning av dammen.

Domstolen konstaterar att det inte finns några alternativa platser för ansökt verksamhet. Mark- och miljödomstolen kan inte se att verksamheten strider mot hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken.

Mark- och miljödomstolen bedömer att verksamheten inte kommer att äventyra möjligheten att nå miljökvalitetsnormer för berörda ytvattenförekomster och anser följaktligen att ansökta verksamheter inte strider mot vad som anges i ramvattendirektivet. De planerade åtgärderna bedöms bidra till att miljökvalitetsnormerna uppnås.

Mark- och miljödomstolen finner vid en samlad bedömning att de ansökta åtgärderna är tillåtliga enligt miljöbalken och att tillstånd därmed ska lämnas.

Angående frågan om kvarvarande landfästen är sökandes uppfattning att landfästen hamnar utanför vattenområdet. Domstolen ser ingen anledning att pröva denna fråga.

Domstolens prövning är därmed begränsad till att bestämma de villkor som bör följa med utrivningen för att motverka påverkan, skador och olägenheter på motstående allmänna och enskilda intressen.

Villkor

Mark- och miljödomstolen konstaterar att merparten av sökandens förslag till villkor har tillstyrkts eller inte ifrågasatts av remissmyndigheterna.

Sökanden har föreslagit ett villkor som innebär att ett år efter arbetenas slutförande ska sökanden granska det iordningsställda sjöutloppet och den uppbyggda åfåran och vid behov genomföra justeringar om det behövs för att bibehålla angiven trivselnivå eller för att säkerställa fiskvandringen.

Sökande ges i denna dom tillstånd till utrivning av dammanläggning och anläggande av naturligt sjöutlopp i enlighet med den tekniska beskrivningen med tillhörande ritningar. Utformningen på sjöutloppet är framtaget utifrån en definierad trivselnivå och denna nivå kommer, enligt ansökan, upprätthållas vid ett flöde omkring medelvattenföring med en variation beroende på tillrinningen till sjön. I denna dom ges alltså tillstånd till en viss konstruktion, vilken är baserad på trivselnivån, men själva nivån i sjön regleras inte direkt i domen genom fastställande av trivselnivå, dämningegräns, sänkningsgräns eller liknande.

Domstolens bedömning är att det inte är möjligt att avvika från den tillståndsgivna konstruktionen genom justering av sjöutloppets höjder eller bredder på ett sådant sätt att den inte längre överensstämmer med den tillståndsgivna konstruktionen. Därmed anser domstolen att ett sådant villkor inte är lämpligt. Domstolen har övervägt om tröskelns slutliga utformning istället bör hanteras som en uppskjuten fråga med prövotidsredovisning. Domstolens bedömning är att det inte är motiverat i detta fall, att utredningen är tillräcklig, och att utformningen av tröskeln ska fastställas i denna dom.

Däremot anser domstolen att ett sådant villkor är rimligt med avseende på att säkerställa fiskvandringen. Vid denna kontroll bör sökanden särskilt utvärdera om den uppbyggda åfårans botten möjliggör fiskvandring vid lägre vattenflöden. Då aktuella flöden är relativt låga så kommer permeabiliteten på den upptrösklade åfåran vara av stor betydelse för att vattnet inte ska infiltrera ned i bäckbotten, utan att det finns en bäckfåra även vid låga tillrinningar.

Kontroll

Domstolen anser det befogat att föreskriva ett villkor om kontrollprogram vilket ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten innan arbetena påbörjas.

Övriga frågor

Arbetstid

Vid bestämmande av arbetstiden bör hänsyn tas till tid för granskning och eventuella justeringar enligt villkor 7. Arbetstiden bör därför fastställas till sex år.

Oförutsedd skada

Av 24 kap. 18 § miljöbalken framgår att anspråk på grund av oförutsedda skador måste framställas inom fem år eller den längre tid, högst tjugo år, som kan ha bestämts i samband med tillståndet. Tiden räknas enligt bestämmelsen från utgången av den av domstolen bestämda tiden inom vilken arbetena ska vara utförda. Tiden för anmälan av oförutsedd skada ska därför fastställas till 5 år efter arbetstidens utgång.

Rättegångskostnader

Enligt 25 kap. 2 § miljöbalken ska sökanden svara för sina egna och motparternas kostnader vid Mark- och miljödomstolen i ansökningsmål om vattenverksamhet. Länsstyrelsen har yrkat ersättning för rättegångskostnader med totalt 1 600 kr. Yrandet är skäligt och ska bifallas. Sökanden åläggs därmed att betala länsstyrelsens rättegångskostnader.

Prövningsavgift

Mark- och miljödomstolen finner inte skäl att ändra den tidigare preliminärt fastställda avgiften, med stöd av 3 kap. förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, om 5 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-01)

Överklagande senast den 3 november 2021. Prövningstillstånd krävs.

Åsa Ärlebrant

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Åsa Ärlebrant, ordförande, och tekniska rådet Ragnar Asklund samt de särskilda ledamöterna Lars Dahlin och Ingemar Näslund.

Naturligt sjöutlopp

Bestämmande sektion

Den bestämmande sektionen anläggs med en uppbyggd avfärtsbotten i botten och överst ett erosionlager med naturgrus och naturligt avrundade stenar och block. Tvärsnittet ges en dubbel trapezform med de mått som redovisas i sektion A-A. Med de mått som anges så kommer en tröskel på ca +241,70 upprätthållas vid en tillfrönning som motsvarar ett MQ-flöde. Vid ett höglöde motsvarande HQ50 så stiger sjönivån till ca +241,95, dvs 25 cm.

Vattendragsfåra

En uppströms åfåra anläggs med ca 3,5 % medelning från den befintliga botten ca 7-8 m nedströms utskövet (nivå ca +241,00) upp till befintlig botten direkt uppströms det gamla siltlaget (+241,20). Därifrån trösklas sedan en åfåra upp mot den bestämmande sektionen. Fåran kläs med ett övre erosionskikt av naturligt avrundad sten (>60 % dim 100-400 mm) med en tjocklek av minst 0,3 m. Mellan utrymmen bortas naturgrus/moran (dim 0-32 mm) successivt med för att få botten så tät som möjligt. I fåran placeras sedan ett antal naturligt avrundade stenar och block som bryter vattenytan i ett oregelbundet mönster som efterliknar ett naturligt vattendrag.

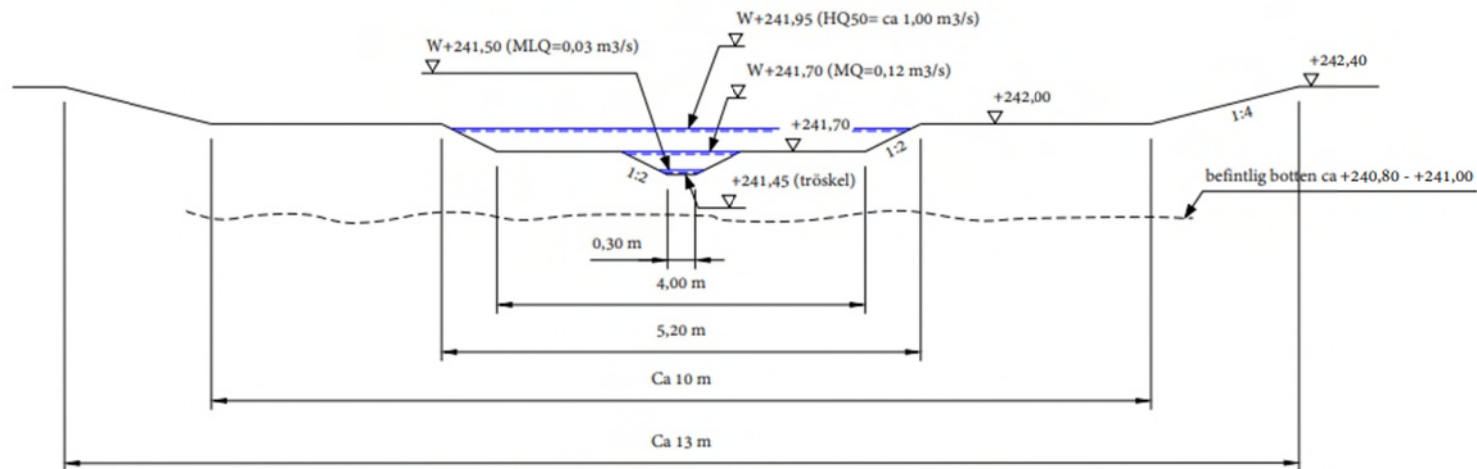
Utövning damm

Efter att den bestämmande sektionen anläggs placeras siltarna ut. Utskövets gylar i form av U-profiler monteras bort. Presentationer och liknande som använts i syfte att låta dammen renas också bort.

Berörande på föreställningar så är svårare i första hand att få gångarna och dess handfästen (bort placerade huggna stenar) kvartältnas. Landfästena hannar utanför vattenområdet då ny åfåra trösklas upp. Gångarna och handfästen bör därför efter åtgärd kunna anses upphöra såsom utgörande en vattenanläggning och därmed kopplad underhållskyldighet. Gör domstolen en annan bedömning i den delen kommer gångarna med tillhörande handfästen att rivas ut om inte någon annan part förordnas att ta över underhållskyldigheten.

Måcksjön		DATA/US
Situationsplan		ANSV/ARB
Naturligt sjöutlopp detalj		MH
ERFAD AV	Insuliner	EG/EA
Magnus Hagström	Kopparfors Slagor AB	ERFENGENSR
		1A-005
		A3

Sektion A - A (bestämmande sektion - naturligt sjöutlopp)

Observera: Då planerade åtgärder syftar till att skapa ett naturligt sjöutlopp där arbetet kommer genomföras med schaktning, utläggning och justering av stenmaterial i varierande storlekar så kan inga exakta höjdangivelser eller mått lämnas. De höjdangivelser och mått som anges utgör riktmärken vid genomförandet.

HAGSTRÖMS VATTENVÅRD & MILJÖRÄTT AB 	Måcksjön		DATUM 2020-06-12
	Tvärsnitt bestämmande sektion naturligt utlopp		ANSVARIG MH
			SKALA 1:50
	RITAD AV Magnus Hagström	Beställare Kopparfors Skogar AB	RITNINGSNR 1A-006